

Los luquets

Lo Caset - Miranda (Gèrs)
Armanac de la Gascougnò 1925

Revista literària reclams n° 848
Extrèit deu dossièr de Nadau

reclams

ESCÒLA GASTON FEBUS

Los luquets

Lo Ceset Miranda (Gèrs).
Armanac de la Gascouigno 1925

A Monsénher l'Arquevesque d'Albi
en sovénguer d'ua bona serada.

Bèth temps i a, los nòstes se divèvan assemblà's entà Nadau. Lo papà avèva gahat ua lèbe au jaç : e'n hasón un bon cibet. E la mamà pleèc ua terria de lèit entà, dambe ueus, hèr la crèma. Jo n'avèvi pas hèit arren, mes fòrça passís, e los uelhs que se'm barravan de dròmer. Èri setut suu bancòt deu cornèr, e, pausats per tèrra los dus plats atendèvan lo moment deu ressopet.

*

* *

M'avejavi tot solet. Tot d'un còp, vesí a entrar dens la cosina un òme vielh, que s'approchèc de jo e me digoc :

« Adiu, petit ! e'm reconegues ? »

Jo l'espiavi e me semblava plan l'aver vist en quauque lòc : aquera barba grisa, aqueth cap sense tròp de peus, las claus que tenguèva a la man me hasèvan pensar en aqueth sent Pièrra abilhat de pelhas color de pruas, que demòra tot quilhat còsta lo pilar de la nòsta glèisa. Mes aqeste èra màger e n'èra pas tan joen.

Tanplan lo digoi : « Bonsoèr Mossur...

— Amen ! me responoc. Que soi sent Pièrra, lo patron de la parròquia, lo qui ei a la pòrta deu cèu. Passí per ací en tornar deu haure deu Pelon. M'arranjèc, l'an passat, las claus deu purgatòri, e adara qu'ei las deu cèu que m'an desbauchadas : servissen tan pau ! En passar èi sentit lo herum deu cibet, e soi entrat... maniera ! Ara me'n torni per nòsta e se'm vòs acompanhar drin de camin te herèi véser beròjas causas.

- S'avèvi lo temps avant que ne sopan, ac vòì plan ! digoi.
– Tiò, tiò ! en dus sauts que seràs tornat, se'm responoc.

*
* *

Partiscai tot content dambe eth. Hasèva escur, mes sent Pièrra avèva suu darrèr deu cap en mòda de chapèu, un arrodet de lutz qu'esclairava la rota d'on botavan los pas.

Arribèn pro lèu davant ua pòrta barrada. Se tirèc de la pòcha ua clau, Sent Pièrra, e shiulèc. La pòrta s'aubriscoc e entrèm dens un colidòr long, long, dambe tres pòrtas.

« Ací qu'èm arribats ! se me digoc. Veses aqueras pòrtas ? que n'èi las claus. La prumèra, ei la pòrta de la vita ; la segonda, la pòrta deu purgatòri ; la darrèra, la pòrta deu cèu ; e, au hons, l'infèrn, mes d'aquiu m'occupi pas ; i van tot sols. Entà véser lo cèu, s'ès bien brave, t'i herèi entrar un jorn quan sias passat peu purgatòri. Mes sabes que't calerà deishar tots los paquets e boishar-te los pès avant d'entrar ; astrament, que demorerés totjorn a la pòrta. Tot aquò, ac veiràs mes tard, adara te vau hèr véser la crampa de la vita. »

*
* *

Se prengoc ua petita clau lusenta, daubriscoc la prumèra pòrta e me hasoc entrar. Vesoi jo tanlèu ua gran crampa grana, grana, tota plèa de petitas lampas alugadas e pausadas en tèrra. Las uas que hardèvan bien, d'autas presque amortidas ; e un vailet s'amassava las mòrtas dens un pairet e s'ac emportava.

« Veses aqueras lutz ? ça ditz sent Pièrra. Cadua que representa la vita de cadun de los que son ser tèrra. Mes que harden, mes que i a òli dens la lampa, mes qu'i a vita per eths ; mens i a òli, mes viste moriràn, los praubòts, ser tèrra. »

E jo vesoi las lutz de tots...

« Mon Diu ! sent Pièrra, i ei la mia, aqui ? demandèi.

– Tiò, de sigur ; uèra-la ! Aqueth petit luquet que tremblòta pròche de la finèstra daubrèita. »

M'apochèi tot doçament de la mia lutz, e vau véser que l'òli era batlèu tot honut per la mèca. Mon Diu de jo ! vau morir lèu ! pensavi tot estomagat.

« Disetz-me, sent Pièrra, e la deu Jan deu Beulaiga, e la deu Natòla deu Dormaire, i son tanben ?

- Uèra-las darrèr la tua, responoc sent Pièrra », en tot se promenar au travès de las lutz.

En mèma temps s'estanguèc au pròche de la finèstra entà véser lo temps que cambiava.

« Va plàver ! ce-m digoc. Va caler barrar la finèstra ; lo vent m'amortiré quauque praube luquet. »

Jo l'espiavi sense díser arren. Mes astalèu que virèc la rea entà barrar las vitras, m'aclèpi, gahi ua lutz qu'èra plea au ras, e viste torneji l'òli dens la mia. Astalèu la praubòta s'arrevicolèc e esclarèc...

*

* *

Mes tanben un cohat capvath las aurelhas m'assetoc per tèrra ! Vesoi mila candelos e, au meilòc, la mamà, boganta de colèra cridava :

« Fotut dròlle ! te vau hèr véser, jo, de mos virolejar la crèma dens lo cibet ! Ravasseja, se vòs ; mes te vau esvelhar jo ! atenda ! »

N'atendovi pas !... Mes, desempuish, lo dimenche, quan vesi sent Pièrra còsta au pilar, me pari las aurelhas.